

506 sayılı Yasanın 1.12.1993 gün ve 3917 sayılı kanunla değişik 80/6 madde hükmünce, kurum alacaklarının tahsiliyle ilgili olarak 6183 sayılı Yasanın uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde, alacaklı Sigorta Müdürlüğünün bulunduğu yer iş mahkemesi yetkilidir. Somut olayda uygulama yeri bulunmayan İİK hükümlerine göre İcra Tetkik Mercii Hakimliğinin görevli olduğuna karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup kararın bozulması gerekir.

15.HD13.04.2004, E.2004/1625 K.2004/2111

İŞÇİ SAYILMAYAN GEÇİCİ PERSONEL

2954/m. 49 657/m. 4/C 5521/m. 1

Davalı kurum, 2954 sayılı yasa hükümleri uyarınca kurulmuş olup, aynı yasanın 49. maddesinde, kurumun hizmetlerini, memur, işçi sayılmayan sözleşmeli personel ve geçici personel ile gördürüleceği kuralına yer verilmiştir. Bu sebeple mahkemece, davacının 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında iş sözleşmesine dayalı olarak çalışan olmadığı, iş güvencesi hükümlerinden yararlanamayacağı nitelendirmesi yerindedir.

Davacı statü hukukuna tabi olduğundan ve davacının statüsü nedeni ile uyuşmazlıkta idari yargı görevli olduğundan dava dilekçesinin görev yönünden reddi yerine, yazılı şekilde esastan reddi hatalı bulunmuştur.

9.HD.26.03.2007, E.2007/291 K.2007/8436

ÇİRAĞIN İŞ YASASINDAN YARARLANMASI (18 Yaşını Doldursa da Yararlanamaması) 5521/m.1 1475/m.5

Çıraklık sözleşmesi devam eden çırak, 18 yaşını aşırsa da İş Yasası'ndan yararlanamaz. Bu nedenle, iş kazasından sakat kalmış olan çırağın açtığı davaya İş Mahkemesi'nin değil, Asliye Hukuk Mahkemesi'nin bakması gerekir.

9.HD.03.11.1992, E.1992/8753 K.1992/12185

Davacı, feshin geçersizliğine ve işe iadesine karar verilmesini istemiştir. Davacının iş sözleşmesine bağlı olarak özel hukuk tüzel kişisi olan davalı bankada çalışmakta iken, iş sözleşmesinin feshedildiği konusunda uyuşmazlık bulunmamaktadır. Bu durumda İş Mahkemelerinin görevli olacağı açıktır. 5521/m.1 4603/m.3

Davacı işçi, davalı banka bünyesinde müfettiş olarak çalışmakta iken, 1.12.2001 tarihi itibarıyla 4603 sayılı yasa kapsamında davalı banka ile belirsiz süreli hizmet sözleşmesi imzalandığını, 26.12.2003 tarihinde iş sözleşmesinin geçerli neden olmadan feshedildiğini, yasal süresi içinde İstanbul 5.İdare Mahkemesinin 2005/2268 esas sayılı dosyası ile açtığı davada adli yargının görevli olduğu gerekçesi ile davanın reddedildiğini, davasını süresinde İş Mahkemesinde açtığını ileri sürerek feshin geçersizliğine ve işe iadesine karar verilmesini, işe başlatılmama halinde ödenmesi gereken tazminat ile boşta geçen süre ücretinin belirlenmesini istemiştir.

Davalı vekili, sözleşmesi feshedilerek 4603 sayılı yasaya 4743 sayılı yasa ile eklenen geçici 6.maddenin 4.fıkrası uyarınca ismi Devlet Personel Başkanlığına bildirilenler tarafından açılan davaların görüm ve çözüm yerinin idari yargı olduğunu belirterek davanın görev yönünden reddine karar verilmesini talep etmiştir.

Mahkemece 4603 sayılı yasaya 4743 sayılı yasa ile eklenen 6.maddeye göre davacının iş sözleşmesinin feshedilerek istihdam fazlası personel olarak isminin Devlet Personel Başkanlığına bildirildiği, istihdam fazlası personel olarak belirlenme işleminin kamu gücü kullanılarak yapılan işlemler olduğu ve idari yargının denetimine tabi olduğu, bu nedenle idari yargının görevli olduğu gerekçesi ile yargı yolu yanlışlığı nedeniyle dava dilekçesinin reddine karar verilmiştir.

4603 sayılı Kanunla, Ziraat Bankası 233 ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler kapsamında çıkarılarak; Kamu İktisadi Teşebbüsü niteliğini kaybettiği, Bankalar Kanunu ile genel hükümlere tabi olarak etkinlik gösteren, anonim şirket statüsünde, kamu sermayesi ile kurulmuş bir özel hukuk tüzel kişisi halinde dönüştürülmüştür. Bankanın

anonim şirket olarak yapılanmasından sonra davacı 27.10.2001 tarihli dilekçe ile 4603 sayılı Kanunu nun 2/3.maddesi gereğince o tarihte yürürlükte bulunan 1475 sayılı İş Kanununa tabi olarak çalışmak istediğini belirtmiş ve banka ile 1.12.2001 tarihli belirsiz süreli iş sözleşmesini imzalamıştır.

5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu nun 1. maddesine göre iş mahkemeleri iş kanununa göre işçi sayılan kimselerle işveren veya işveren vekilleri arasında iş akdinden veya iş kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözüm yeridir. Yine 4603 sayılı Kanunun 3.maddesinin 5.fıkrasında Bankalarda 4857 sayılı İş Kanununa tabi olarak çalışanlarla bankalar arasında çıkacak ihtilaflarda İş Mahkemeleri Görevlidir, kuralına yer verilmiş bulunmaktadır.

Somut olayda, davacının iş sözleşmesine bağlı olarak özel hukuk tüzel kişisi olan davalı bankada çalışmakta iken, iş sözleşmesinin feshedildiği konusunda uyuşmazlık bulunmamaktadır. Bu durumda İş Mahkemelerinin görevli olacağı açıktır. Mahkemece işin esasına girilerek sonucuna göre bir karar vermek gerekirken yazılı gerekçe ile dava dilekçesinin görev yönünden reddi hatalı olmuştur.

9.HD.21.04.2008, E. 2007/31269 K. 2008/9592

HAVA TAŞIMA İŞLERİNDE ÇALIŞANLAR (Sendika Örgütlenmesi Sonucu Toplu İş Sözleşmesi Bağıtlanmış İse Sendika Üyesi İşçi İle İşveren Arasındaki Uyuşmazlıkların İş Mahkemesinde Görüleceği)

5521/m. 1 4857/m. 4/1 2822/m. 66

Uyuşmazlık işçinin İş Kanunu kapsamında kalıp kalmadığı noktasında toplanmaktadır. Hava taşıma işlerinde çalışanlar için özel bir düzenleme yapılmadığından, Borçlar Kanunu genel hükümleri uygulanmaktadır. Ancak hava taşıma faaliyeti yapılan işyerinde sendika örgütlenmesi sonucu Toplu İş Sözleşmesi bağıtlanmış ise, sendika üyesi işçi ile işveren arasındaki uyuşmazlıklarında iş mahkemesinde görülmesi gerekir.

Görev konusu kamu düzenine ilişkin olup mahkemece kendiliğinden dikkate alınmalıdır. İş mahkemelerinin görev alanını hakim, tarafların iddia ve savunmalarına göre değil, 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesini esas alarak belirleyecektir.

5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu nun 1. maddesi uyarınca İş Kanunu'na göre işçi sayılan kimselerle işveren veya işveren vekilleri arasında iş akdinden veya iş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözüm yeri iş mahkemeleridir.

4857 sayılı İş Kanunu nun 4. maddesinin 1. fıkrasının a bendi uyarınca, deniz ve hava taşıma işlerinde çalışanlar hakkında bu kanun hükümleri uygulanmaz. Deniz taşıma işlerinde çalışanlar hakkında 854 sayılı Deniz İş Kanunu uygulanmaktadır. Ancak hava taşıma işlerinde çalışanlar için özel bir düzenleme yapılmadığından, Borçlar Kanunu genel hükümleri uygulanmaktadır.

Diğer yandan hava taşıma faaliyeti yapılan işyerinde sendika örgütlenmesi sonucu Toplu İş Sözleşmesi bağıtlanmış ise, sendika üyesi işçi ile işveren arasındaki uyuşmazlığın 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu nun 66. maddesi uyarınca iş mahkemesinde görülmesi gerekir. Zira toplu iş sözleşmesi ile işçi ve işveren 4857 sayılı İş Kanunu uygulanmasa bile, anılan yasa kapsamına girmiştir.

Dosya içeriğine göre, davalı işyerinde sendika örgütlenmesi sonucu Toplu İş Sözleşmesi bağıtlandığından sendika üyesi işçi ile işveren arasındaki uyuşmazlığın 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu nun 66. maddesi uyarınca iş mahkemesinde görülmesi gerekir.Bu nedenle uyuşmazlığın esası hakkında bir karar vermek gerekirken yazılı gerekçe ile görevsizlik kararı verilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

9.HD. 02.06.2008, E. 2008/9025 K. 2008/13704

T.C.

YARGITAY

9. HUKUK DAİRESİ

E. 2008/36905

K. 2008/28157

T. 21.10.2008

KAZANÇ KAYBINA UĞRANAN PARANIN TAHSİLİ (İş Sözleşmesinden Doğan Uyuşmazlık - İş Mahkemesinin Görevli Olduğu)

İŞ MAHKEMELERİNİN GÖREVİ (İş Sözleşmesinden Doğan Uyuşmazlık/Davacı Adına Lojman Tahsis Edilmemesi Sebebiyle Mahrum Kaldığı Gelirin Davalıdan Tahsilini Talep Ettiği - İş Mahkemelerinin Görevli Olduğu)

İŞ SÖZLEŞMESİNE DAYALI ÇALIŞMA (Kazanç Kaybına Uğradığı Paranın Tahsili - İş Mahkemelerinin Görevli Olduğu)

5521/m.1

2946/m.2

ÖZET : Davacı, kazanç kaybına uğradığı paranın tahsiline karar verilmesini istemiştir. Dosya içeriğine göre, davacı ile davalılar arasındaki uyuşmazlığın temelinde iş sözleşmesi ilişkisi vardır. Davacı işçi davalı ise işverendir. Davacı, adına lojman tahsis edilmemesi sebebiyle mahrum kaldığı gelirin davalıdan tahsilini talep etmiştir. Buna göre uyuşmazlığın çözüm yeri iş mahkemeleridir.

DAVA : Davacı, kazanç kaybına uğradığı paranın tahsiline karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, görevsizlik yönünden davanın reddine karar vermiştir.

Hüküm süresi içinde davacı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi M.Göçer tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

KARAR : Davalıya bağlı Batman Bölge Müdürlüğünde baş memur olarak çalıştığını, hak etmesine rağmen kendisine lojman tahsis edilmediğini bu sebeple kendisine ait evi kiraya vererek gelir elde edecekken bundan 100,00 YTL' nin davalıdan tahsilini talep etmiştir.

Davalı görev itirazında bulunmuştur.

Mahkemece;davalı TPAO sermayesinin tamamı kamuya ait KIT statüsünde bir kuruluş olup bu kuruluşa bağlı lojmanlar 2946 SK' nun 2.maddesine göre kamu konutları kanunu kapsamında olduğundan tahsisi boşaltılması bu kanun hükümlerine tabidir.

5521 SK' na göre İş Mahkemeleri işçi ile işveren arasında iş akdi ve İş Kanun'undan doğan uyuşmazlıkları çözmekle yetkili ve özel görevli mahkemeler olup uyuşmazlığın kaynağı iş akdi ve İş Kanunu olmayıp 2946 SK' dan doğmaktadır.

Lojman tahsisi idari nitelikte bir işlem olup anılan yasaya göre tesis edildiğinden İş Kanunu ve iş akdi ile düzenlenmediği gerekçesi ile görevsizlik kararı verilmiştir.

5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 1. maddesi uyarınca İş Kanununa göre işçi sayılan kimselerle işveren veya işveren vekilleri arasında iş akdinden veya İş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözüm yeri İş Mahkemeleridir.

Dosya içeriğine göre, davacı ile davalılar arasındaki uyuşmazlığın temelinde iş sözleşmesi ilişkisi vardır. Davacı işçi davalı ise işverendir. Davacı,adına lojman tahsis edilmemesi sebebiyle mahrum kaldığı gelirin davalıdan tahsilini talep etmiştir. Buna göre uyuşmazlığın çözüm yeri iş mahkemeleridir. Mahkemece işin esasına girilerek sonuca gidilmesi gerekir. Yazılı şekilde görevsizlik kararı verilmesi hatalıdır.

SONUÇ : Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 21.10.2008 gününde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

YARGITAY

9. HUKUK DAİRESİ

E. 2004/31580

K. 2005/432

T. 10.1.2005

İŞÇİ ALACAĞI DAVASI (Kıdem ve İhbar Tazminatı ile Yıllık Ücret Alacağının Ödetilmesi İstemi)

GÖREV (Davalı ile Davacı Avukat Arasındaki İlişki Vekalet İlişkisini Aşıp Bağımlılık Unsurunun Oluştığı Hizmet İlişkisine Dönüştüğünden Açılan İşçi Alacağı Davasının Görevden Reddedilememesi)

İŞ MAHKEMELERİNİN GÖREVİ (Taraflar Arasındaki İlişki Vekalet İlişkisini Aşıp Bağımlılık Unsurunun Oluştığı Hizmet İlişkisine Dönüştüğünden Davanın İş Mahkemesinde Görülmesi)

VEKALET İLİŞKİSİ (Avukat ile Müvekkil Arasındaki Vekalet İlişkisi Bağımlılık Unsurunun Oluştığı Hizmet İlişkisine Dönüştüğü Takdirde İşine Son Verilen Avukatın İşçi Alacaklarını Talep Edebilmesi)

5521/m.1

4857/m.8

ÖZET : Taraflar arasında yıllık olarak yapılan avukatlık ücret sözleşmelerinde belirli dosyada vekalet değil davalının açmış olduğu, davalıya karşı açılan tüm davalar ve icra takiplerine davacının bakacağı, hukuki konularda danışmanlık yapacağı kararlaştırıldığı gibi, davacıya bu hizmetlerinin karşılığının aylık maktu ücret olarak ödeneceği kararlaştırılmıştır. Sözleşmelerin bu hali ile vekalet ilişkisini aştığı, bağımlılık unsurunun olduğu hizmet ilişkisine dönüştüğü anlaşılmaktadır. Bu nedenle davanın esasına girmek gerekirken görevsizlik kararı verilmesi hatalıdır.

DAVA : Davacı, kıdem, ihbar tazminatı ile yıllık izin ücretinin ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, davayı görevsizlik yüzünden reddetmiştir.

Hüküm süresi içinde davacı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

KARAR : Davacı davalı ile aralarında hizmet ilişkisi bulunduğunu, iş akdinin haksız feshedildiğini ileri sürerek kıdem ihbar tazminatı ve yıllık izin ücreti talebinde bulunmuştur.

Davalı ise aralarındaki ilişkinin hizmet akdi değil vekalet akdine dayandığı gerekçesi ile davanın reddini talep etmiştir.

Mahkeme ise davacının ücretinin keseceği serbest meslek makbuzu karşılığı ödendiği, davacının kendine mahsus, işyerinin mevcut olup sadece davalı şirketin işlerini değil başka avukatlık işlerini de yaptığı, bağımlılık unsurunun olmadığı gerekçesi ile davayı görevsizlik nedeni ile reddetmiştir.

Taraflar arasında yıllık olarak yapılan avukatlık ücret sözleşmelerinde belirli dosyada vekalet değil davalının açmış olduğu, davalıya karşı açılan tüm davalar ve icra takiplerine davacının bakacağı, hukuki konularda danışmanlık yapacağı-karlaştırıldığı gibi, davacıya bu hizmetlerinin karşılığının aylık maktu ücret olarak ödeneceği kararlaştırılmıştır. Sözleşmelerin bu hali ile vekalet ilişkisini aştığı, bağımlılık unsurunun olduğu hizmet ilişkisine dönüştüğü anlaşılmaktadır. Bu nedenle davanın esasına girmek gerekirken görevsizlik kararı verilmesi hatalıdır.

SONUÇ : Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 10.1.2005 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ
E. 2004/28247
K. 2005/452
T. 10.1.2005

KIDEM VE İHBAR TAZMİNATI DAVASI (Hizmet Sözleşmesinin Feshi Nedeniyle-İşçi Alacağı Davası Olması Nedeniyle İş Mahkemesinde Görülmesinin Gerekmesi)

ESNAF VE KÜÇÜK SANATKAR (Davacının Sermaye Miktarı ve Özellikle Bilgisayarla İş Yapması Meslek ve Küçük Sanat Sahipliği Kavramına Girmedüğinden Esnaf Sayılmasının Mümkün Olmaması)

İŞ MAHKEMELERİNİN GÖREVİ (Yapılan İşin Niteliği Gereği Davacı Esnaf Sayılamayacağından ve İşçi Olma Sıfatını Haiz Olduğundan Açılan Davanın Görev Yönünden Reddedilememesi)

507/m.2

5521/m.1

1475/m.13,14

ÖZET : Davalının 507 Sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Kanunu'nun ikinci maddesindeki tanıma uygun bir çalışması bulunmadığından, sermaye miktarı ve özellikle bilgisayarla iş yapması karşısında yaptığı işin, meslek ve küçük sanat sahipliği kavramına girmediği anlaşıldığından esnaf sayılması mümkün değildir.

DAVA : Davacı, kıdem ve ihbar tazminatının ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, davayı görevsizlik yönünden reddetmiştir.

Hüküm duruşmalı olarak süresi içinde davalı avukatı tarafından temyiz edilmiş ise de; işin mahiyeti itibarıyla duruşma isteminin reddine, incelemenin evrak üzerinde yapılmasına karar verildikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

KARAR : Davacının 05.12.1994 tarihinde davalı işverence verilen tarihsiz bildirge üzerine 1475 sayılı Kanun kapsamında bir işyeri olarak tescil edildiği ve işyerinde ofset baskı işleri yapıldığı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Teftiş Kurulu'nun 27.2.2003/15 tarih ve sayılı raporuyla anlaşılmaktadır. Öte yandan davacının hizmet akdine tabi olarak çalışıp işten çıkarılması üzerine işsizlik ödeneği aldığı da Türkiye İş Kurumu Ankara İl Müdürlüğü'nün 7.5.2004 tarihli yazı içeriğinden ortaya çıkmaktadır. Davalının 507 Sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Kanunu'nun ikinci maddesindeki tanıma uygun bir çalışması bulunmadığından, sermaye miktarı ve özellikle bilgisayarla iş yapması karşısında yaptığı işin, meslek ve küçük sanat sahipliği kavramına girmediği anlaşıldığından esnaf sayılması mümkün değildir. İşyerinde çalışan işçi sayısı bu bakımdan sonuca etkili olmadığından mahkemenin esasa girerek karar vermesi gerekirken, yazılı şekilde görevsizlik kararı verilmesi hatalıdır.

SONUÇ : Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 10.1.2005 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
YARGITAY
4. HUKUK DAİRESİ
E. 2002/1231
K. 2002/5670

T. 13.5.2002

**BAĞ-KUR KANUNUNDAN DOĞAN UYUŞMAZLIKLAR (Görevli Mahkeme)
İŞ MAHKEMELERİNİN GÖREVLİ OLMASI (Bağ-Kur'un Trafik Kazası Sonucu
Sigortalıya Ödediği Tazminat İçin Rücu Talebi)**

**GÖREVLİ MAHKEME (Bağ-Kur'un Trafik Kazası Sonucu Sigortalıya Ödediği
Tazminat İçin Rücu Talebi)**

1479/m.70

ÖZET : 1479 Sayılı Bağ-Kur yasasından kaynaklanan uyuşmazlığın çözüm yeri aynı yasa gereğince iş mahkemeleridir.

DAVA : Davacı Bağ-Kur Genel Müdürlüğü vekili Avukat Nurcan Yücel tarafından, davalı Yılmaz A. aleyhine 22/6/2001 gününde verilen dilekçe ile rücu tazminat istenmesi üzerine mahkemece yapılan yargılama sonunda; mahkemenin görevsizliğine dair verilen 24/12/2001 günlü kararın Yargıtay'ca incelenmesi davacı vekili tarafından süresi içinde istenilmekle temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten sonra tetkik hakimi tarafından hazırlanan rapor ile dosya içerisindeki kağıtlar incelenerek gereği görüldü.

KARAR : Davacı Bağ-Kur Genel Müdürlüğü, trafik kazası sonucu vefat eden sigortalısının yakınlarına bağladığı gelirin peşin sermaye değerini, olaya neden olan davalıdan rücu tahsilini istemiştir.

1479 Sayılı Bağ-Kur yasasından kaynaklanan uyuşmazlığın çözüm yeri aynı yasa gereğince iş mahkemeleridir. Mahkemece, özel yasanın öngördüğü bu göre kuralının gözardı edilerek miktar itibarıyla Sulh Hukuk Mahkemesinin görevli olduğuna karar verilmiş olması doğru değildir. İş mahkemesinde bakılmak üzere görevsizlik kararı verilmesi için hükmün bozulması gerekmiştir.

SONUÇ : Temyiz olunan kararın yukarıda gösterilen nedenle BOZULMASINA, bozma biçimine göre diğer yönlerin şimdilik incelenmesine yer olmadığına ve peşin alınan harcın istek halinde geri verilmesine 13/5/2002 gününde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

YARGITAY

21. HUKUK DAİRESİ

E. 2008/8648

K. 2009/1392

T. 5.2.2009

**İŞ KAZASI SONUCU MALULİYETTEN DOĞAN MADDİ VE MANEVİ
TAZMİNAT (Su Sayacının Okunması Sırasında Davalıya Ait Köpeğin Saldırması
Sonucu Davacının Yaralanması - Tazminata Neden Olayın Hayvan Malikinin
Sorumluluğundan Kaynaklandığı İş Sözleşmesinden Kaynaklanmadığından İş
Mahkemesinin Görevli Olmadığı)**

**HAYVAN MALİKİNİN SORUMLULUĞU (Su Sayacının Okunması Sırasında
Davalıya Ait Köpeğin Davacıya Saldırması Sonucu Davacının Yaralanması Olayının İş
Akdinden Kaynaklanmadığı - Zararlandırıcı Olayın İş Kazası Sayılması ve İş
Mahkemesinin Görevine Girecek Yeterlilikte Olmadığı)**

**İŞ MAHKEMESİ (Zararlandırıcı Olayın İş Kazası Sayılması İş Mahkemesinin Görevini
Belirlemeye Yeterli Olmadığı - Uyuşmazlığın İş Mahkemesinin Görevinde Olması İçin
Tarafların İşçi İşveren veya Vekili Olması Uyuşmazlığın İş Akdi veya İş Kanunundan
Kaynaklanması Gereği)**

5521/m. 1

818/m. 56

ÖZET : İş mahkemesinin görevli olabilmesi için uyuşmazlığın taraflarının işçi ve işveren veya işveren vekili olması, uyuşmazlığın iş sözleşmesinden veya İş Kanunu'ndan kaynaklanması koşuldur.

DAVA : Davacı, iş kazası sonucu maluliyetinden doğan maddi ve manevi tazminatın ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme ilamında belirtildiği şekilde, isteğin kısmen kabulüne karar vermiştir.

Hükmün, davalılardan T. A. P. Rum Ortodoks Kilisesi Rum İlkokulu Aya Yorgi Vakfı Rum Ortodoks Mezarlığı Vakfı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tesbit edildi:

KARAR : Dava, iş kazası sonucu sürekli iş göremezliğe uğrayan davacının uğramış olduğu maddi ve manevi zararların giderilmesi istemine ilişkindir.

Mahkemece, davalılardan işveren İSKİ Genel Müdürlüğü'ne yönelik davanın kusuru olmadığı gerekçesiyle husumetten reddine, kararda yazılı tazminatın davalılardan T. A. P. Kilise Vakfı'ndan tahsiline karar verilmiştir.

5521 sayılı Yasa'nın 1. maddesinde, işçiyle işveren veya işveren vekili arasında iş akdinden veya İş Kanunu'na dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının iş mahkemelerinde çözümleneceği hükmü öngörülmüştür. Anılan maddede belirtildiği üzere, iş mahkemesinin görevli olabilmesi için uyuşmazlığın taraflarının işçi ve işveren veya işveren vekili olması, uyuşmazlığın iş sözleşmesinden veya İş Kanunu'ndan kaynaklanması koşuldur. Mahkemelerin görevi kamu düzeni ile ilgili olup kıyas veya yorum yolu ile genişletilemez yahut değiştirilemez.

Dosyadaki kayıt ve belgelerden, 31.07.2000 tarihinde, davalılardan İSKİ Genel Müdürlüğü'nün işçisi olarak çalışan davacının, davalılardan T. A. P. Kilise Vakfı'na ait mezarlığa girerek su saatini kapatmaya veya su saatini okumaya çalışırken, anılan vakfın sorumluluğunda olup, tasmaı çıkarılmış köpeğin saldırısına uğrayarak yaralandığı, mahkemece, hükme esas alınan 29.04.2007 tarihli kusur raporunda, davacıya %50, davalılardan T. A. P. Kilise Vakfı'na %50 oranında kusur izafe edildiği, davalılardan işveren İSKİ Genel Müdürlüğü'nün kusursuz bulunduğu anlaşılmaktadır. Davacı ile davalılardan T. A. P. Kilise Vakfı arasındaki davanın yasal dayanağı Borçlar Kanunu'nun 56. maddesi uyarınca hayvanlar tarafından yapılan zarardan sorumluluktan kaynaklanan tazminat davası olup, somut olayda, sigortalı ile bu davalı arasında hizmet sözleşmesi bulunmamaktadır. Başka bir anlatımla, davalılardan T. A. P. Kilise Vakfı, davacı sigortalının işvereni değildir. Hal böyle olunca, davacı ile davalılardan T. A. P. Kilise Vakfı arasındaki uyuşmazlığın iş akdinden veya İş Kanunu'ndan doğmadığı, giderek davada 5521 sayılı Yasa'nın 1. maddesinin öngördüğü koşulların oluşmadığı görülmektedir. Öte yandan, zararlandırıcı olayın iş kazası sayılması, görevli mahkemenin belirlenmesi için yeterli olmayıp, 5521 sayılı Yasa'nın 1. maddesinin öngördüğü koşulların ayrıca olayda gerçekleşmesi gerektiği de söz götürmez.

Davacı ile bu davalı arasındaki davanın genel hükümlere göre hukuk mahkemesinde görülüp sonuçlandırılması gerektiğinden davalılardan T. A. P. Kilise Vakfı'na yönelik dava dilekçesinin görev yönünden reddine karar verilmesi gerekirken, mahkemece işin esasına girilmek suretiyle yazılı şekilde hüküm kurulmuş olması usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O halde, davalılardan T. A. P. Kilise Vakfı'nın bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ : Hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle BOZULMASINA, temyiz harcının istek halinde T. A. P. Rum Ortodoks Kilisesi Rum İlkokulu Aya Yorgi Vakfı Rum Ortodoks Mezarlığı Vakfı'na iadesine, 05.02.2009 gününde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

YARGITAY

9. HUKUK DAİRESİ

E. 2007/20019

K. 2008/12596

T. 26.5.2008

İTİRAZIN İPTALİ DAVASI (Takip Konusu İşçilik Alacakları Uyuşmazlığı İş Mahkemesinin Görevine Girdiğinden İptal Davasının İş Mahkemesinde Açılması Gereği

- İşçinin Kıdemi ve Ücreti İşverence Bilinen Hususlar Olduğundan Tartışmalı Olmamak Koşuluyla İtirazın Haksız Olması Halinde İnkâr Tazminatına Konu Olacağı)

İCRA TAKİBİ KONUSU ALACAĞIN İŞ MAHKEMESİ GÖREVİNE GİRMESİ (İtirazın İptali Davasının da İş Mahkemesinde Görülmesi Gereği - İcra Takibinde İşlemiş Faiz Yönünden İnkâr Tazminatına Hükmedilmesinin Faize Faiz Yürütülmemesi Kuralına Aykırılık Oluşturduğu)

İŞ MAHKEMESİ GÖREVİ (İcra Takibi Konusu İşçilik Alacakları Davasının İş Mahkemesinin Görevine Girmesi - İtirazın İptali Davasının da İş Mahkemesinde Görülmesi Gereği)

İCRA İNKAR TAZMİNATI (Alacağın Likit Olması Koşuluyla İtirazın Kısmen Kabulü Halinde Kabul Edilen Kısım Hakkında İnkâr Tazminatına Hükmedilmesi Gereği - İcra İnkâr Tazminatının Asıl Alacak Yönünden Mümkün Olduğu İşlemiş Faiz Yönünden İcra İnkâr Tazminatına Hükmedilmesinin Yasaya Aykırı Olduğu)

2004/m. [67](#), [68](#)

5521/m. [7](#)

4857/m. [8](#), [28](#)

818/m. [104](#)

ÖZET : İcra takibi konusu alacak (davası) iş mahkemesinin görevine girmekte ise, itirazın iptali davası da iş mahkemesinde açılır.

Somut olayda davacı ücret ve sosyal haklar (asıl alacak) ile işlemiş faiz ve ihtarname masrafı yönünden davalı işveren aleyhine icra takibinde bulunmuştur. Davalı taraf ise asıl alacak miktarını kabul ettiklerini işlemiş faiz alacağına itiraz ettiklerini belirtmişlerdir. Mahkemece işlemiş faiz alacağı yönünden takibin devamına % 40 icra inkâr tazminatına hükmedilmiştir. İşlemiş faiz isteği yönünden icra inkâr tazminatına hükmedilmesi ve takip talebinde işlemiş faiz alacağı için de asıl alacakla birlikte faiz istenmesi hatalıdır.

DAVA : Davacı, icra takibine yapılan itirazın iptali ile icra inkâr tazminatının ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, isteği kısmen hüküm altına almıştır.

Hüküm süresi içinde davalı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi Ş.Kırmaz tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

KARAR : 1-Dosyadaki yazılara toplanan delillerle kararın dayandığı kanuni gerektirici sebeplere göre, davalının aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde değildir.

2-İşçilik alacaklarıyla ilgili olarak yapılmış olan icra takibine itiraz üzerine açılan itirazın iptali davasında yargılama ve icra inkâr tazminatına karar verilmesinin gerekli olmadığı noktasında taraflar arasında uyuşmazlık bulunmaktadır.

Genel haciz yoluyla ilamsız icra takiplerinde borçlunun itirazı üzerine takip durur ve alacaklının takibin devamını sağlamaya yarayan imkanlarından biri İcra İflas Kanununun 67. maddesinde öngörülen itirazın iptali davasıdır.

İtirazın iptali davası, takip alacaklısı tarafından itiraz etmiş olan takip borçlusuna karşı açılır. İcra takibinde yer alan ve borçlu tarafından itiraza uğrayan kısım davanın konusunu oluşturur. Borcun tamamına ya da bir kısmına itiraz hallerinde olduğu gibi imzaya itiraz ile faize itiraz edilmesi durumunda da itirazın iptali davası açılabilir.

İcra İflas Kanununun 68 ve 68 (a) maddelerinde sözü edilen belgelerden birine sahip olmayan alacaklı, itirazın giderilmesini sağlayabilmek için yalnız itirazın iptali yoluna başvurabilir.

Borçlu ödeme emrine itiraz etmemiş ya da itiraz geçerli değilse alacaklının itirazın iptali davası açmasında hukuki yarar yoktur.

İtirazın iptali davası süreye tabidir. Alacaklı itirazın kendisine tebliğinden itibaren bir yıl içinde davayı açabilir.

İcra takibi konusu alacak (davası) iş mahkemesinin görevine girmekte ise, itirazın iptali davası da iş mahkemesinde açılır (Kuru, Baki: İcra ve İflas Hukuku, İstanbul Kasım 2004, s. 223.). Buna göre davada 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 7. maddesi uyarınca sözlü yargılama usulü uygulanır.

İtirazın iptali davasında, işçilik alacaklarıyla ilgili olarak tahsil hükmü kurulması mümkün olmaz. Yargılama sonunda icra takibine itirazın kısmen ya da tamamen iptali ile takibin devamına ya da davanın reddine dair karar verilmelidir.

İtirazın iptali davasında dava konusunun ıslah yoluyla arttırılması mümkün olup, arttırılan kısım yönünden tahsil davası olarak hüküm kurulmalıdır. Davaya konu miktarın ıslah yoluyla arttırılması itirazın iptali davasının niteliğini değiştirmez ve tamamını tahsil davasına dönüştürmez.

İtirazın iptali davasında borçlunun haksızlığına karar verilmesi halinde ve alacaklının talep etmiş olması şartıyla, borç miktarının Yasada gösterilen orandan az olmamak kaydıyla icra inkar tazminatına hükmedilir. İcra inkar tazminatına karar verilebilmesi için alacağın belirli ya da belirlenebilir olması gerekir. Özellikle, işçinin kıdemi, ücreti gibi hesap unsurları, işverence bilinen ya da belirlenebilecek hususlardır. 4857 sayılı İş Kanununun 8 ve 28. maddelerinin işverene bu gibi konularda belge düzenleme yükümü yüklediği de gözden uzak tutulmamalıdır. Ancak, hak tartışmalı ise icra inkar tazminatına hükümlenmez.

Borçlu belirli bir alacak için yapılan icra takibinde borcun bir kısmına itiraz etmek istediğinde, itiraz ettiği kısmı açıkça göstermek zorundadır. Borçlu buna uymaz ve borcun tamamına itiraz ederse, itirazın iptali davası sonucunda borçlu olduğu miktar bakımından icra inkar tazminatı ödemekle yükümlüdür.

Alacağın likit olması şartıyla, itirazın iptali davası sonunda borçlunun itirazının kısmen kabulü halinde dahi, kabul edilen kısım bakımından icra inkar tazminatına hükmedilmelidir.

İcra inkar tazminatı, asıl alacak bakımından söze konu olur. İşlemiş faiz isteği yönünden icra inkar tazminatına hükmedilmesi mümkün değildir.

İcra takibinde işlemiş faiz için de takip tarihinden itibaren faiz talep edilmiş olması durumunda, itirazın iptali ile takibin devamına karar verilmesi, faize faiz yürütülmesi anlamına gelir ki, Borçlar Kanununun 104/son ve 3095 sayılı yasanın 3. maddesi uyarınca faize faiz yürütülmesi mümkün olmaz. Bu halde, asıl alacak bakımından takip tarihinden itibaren faiz yürütülmesine karar verilmek suretiyle, faize faiz yürütülmeyecek şekilde hüküm kurulmalıdır.

Somut olayda davacı 15.833.171.000 TL. ücret ve sosyal haklar (asıl alacak) ile 8.749.515.000 TL. işlemiş faiz ve 80.000.000 TL. ihtarname masrafı yönünden davalı işveren aleyhine icra takibinde bulunmuştur. Davalı taraf ise asıl alacak miktarını kabul ettiklerini işlemiş faiz alacağına itiraz ettiklerini belirtmişlerdir. Mahkemece 4.025.17 YTL. işlemiş faiz alacağı yönünden takibin devamına % 40 icra inkar tazminatına hükmedilmiştir. Yukarıda açıklandığı üzere işlemiş faiz isteği yönünden icra inkar tazminatına hükmedilmesi ve takip talebinde işlemiş faiz alacağı için de asıl alacakla birlikte faiz istenmesi hatalıdır.

SONUÇ : Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten **BOZULMASINA**, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 26.05.2008 gününde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

YARGITAY

9. HUKUK DAİRESİ

E. 2003/14073

K. 2004/6561

T. 30.3.2004

SPORCULARIN İŞ KANUNU KAPSAMI DIŞINDA OLMASI (Antrenörün Ücret ve Transfer Bedeli Taleplerine İlişkin Açtığı Davada Görevli Mahkeme)

GÖREVLİ MAHKEME (Sporcu Sayılması Gereken Antrenörün Açtığı Ücret ve Transfer Bedeline İlişkin Davada - Sporcuların İş Kanunu Kapsamı Dışında Olması)

İŞ MAHKEMESİ'NİN GÖREV ALANI (Antrenörün Ücret ve Transfer Bedeline İlişkin Açtığı Davada Görevli Mahkeme - Antrenörün Sporcu Olarak Kabulü Gereği)

ANTRENÖRÜN SPORCU OLARAK KABULÜ GEREĞİ (Transfer Bedeli ve Ücret Talebiyle Açtığı Davada Görevli Mahkeme - Sporcuların İş Kanunu Kapsamı Dışında Kalması)

TRANSFER BEDELİ VE ÜCRET TALEBİYLE ANTRENÖR TARAFINDAN AÇILAN DAVADA GÖREVLİ MAHKEME (Antrenörün Sporcu Olarak Kabulü Gereği ve Sporcuların İş Kanunu Kapsamına Girmemesi)

1475/m.5/9

4857/m.4

5521/m.1

ÖZET : Davacı, davalı spor klübünde A takımı oyuncusu olarak görev yapmış, aynı zamanda yıldız takımının antrenörü olarak çalışmıştır. Açmış olduğu bu davada her iki görevi sebebiyle ücret, transfer bedeli, prim gibi isteklerde bulunmuştur. Mahkemece istek doğrultusunda hüküm kurulmuştur. 1475 sayılı İş Kanununun 5/9. maddesinde sporcular, İş Kanununun kapsamının dışında tutulmuştur. Antrenör de sporcu kapsamında değerlendirilmelidir. Buna göre davanın iş mahkemesinde görülmesi olanağı bulunmamaktadır. Söz konusu isteklerle ilgili davanın Asliye Hukuk Mahkemesinde açılması gerekir.

DAVA : Taraflar arasındaki icra takibinin devamı ve icra inkar tazminatının ödetilmesi davasının yapılan yargılaması sonunda; ilamda yazılı nedenlerle gerçekleşen miktarın faiziyle birlikte davalıdan alınarak davacıya verilmesine ilişkin hüküm süresi içinde duruşmalı olarak temyizden incelenmesi davalı avukatınca istenilmesi üzerine dosya incelenerek işin duruşmaya tabi olduğu anlaşılmış ve duruşma için 30.3.2004 Salı günü tayin edilerek taraflara çağrı kağıdı gönderilmişti. Duruşma günü davalı adına Avukat ... ile karşı taraf adına ... geldiler. Duruşmaya başlanarak hazır bulunanların sözlü açıklamaları dinlendikten sonra duruşmaya son verilerek dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

KARAR : Davacı, davalı spor klübünde A takımı oyuncusu olarak görev yapmış, aynı zamanda yıldız takımının antrenörü olarak çalışmıştır. Açmış olduğu bu davada her iki görevi sebebiyle ücret, transfer bedeli, prim gibi isteklerde bulunmuştur. Mahkemece istek doğrultusunda hüküm kurulmuştur. 1475 sayılı İş Kanununun 5/9- maddesinde sporcular, İş Kanununun kapsamının dışında tutulmuştur. Antrenör de sporcu kapsamında değerlendirilmelidir. Buna göre davanın iş mahkemesinde görülmesi olanağı bulunmamaktadır. Söz konusu isteklerle ilgili davanın Asliye Hukuk Mahkemesinde açılması gerekir. Mahkemece bu yönden görevsizlik kararı verilmelidir.

SONUÇ : Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten BOZULMASINA, davalı yararına takdir edilen 375.000.000 TL duruşma avukatlık parasının karşı tarafa yükletilmesine, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 30.3.2004 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

YARGITAY

9. HUKUK DAİRESİ

E. 2009/20489

K. 2009/16455

T. 9.6.2009

EV İŞLERİNDE ÇALIŞANLAR (İş Kanunu Hükümlerinin Uygulanmayacağı - Ev Hizmetlerinde Aşçı Uşak Temizlikçi Gibi İşlerde Çalışan İşçi İle İşveren Arasındaki Davanın İş Mahkemesinde Değil Görevli Hukuk Mahkemesinde Çözümlemesi Gerektiği)

İŞ MAHKEMESİNİN GÖREV ALANI (Ev Hizmetlerinde Aşçı Uşak Temizlikçi Gibi İşlerde Çalışan İşçi İle İşveren Arasındaki Davanın İş Mahkemesinde Değil Görevli Hukuk Mahkemesinde Çözümlemesi Gerektiği)

ŞOFÖR (Çalışmayan Aile Bireyini Evden Alarak Alışverişe ve Şehir İçinde Gezmeye Götüren Şoförün Ev Hizmeti Yaptığı Kabul Edilmesi Gerektiği - İşçi İle İşveren Arasındaki Davanın Hukuk Mahkemesinde Çözümlemeceği)

EVDE HASTAYA BAKAN HEMŞİRE (Ev Hizmeti Yapmış Sayılmayacağı - Ev Hizmeti Yanında Ağırlıklı Görevi Bekçilik Olan İşçi İş Kanunu Kapsamında Sayılması Gerektiği)

4857/m.4

5521/m. 1

ÖZET : Ev işlerinde çalışanlar hakkında İş Kanunu hükümleri uygulanmaz. Ev hizmetlerinde aşçı, uşak, temizlikçi gibi işlerde çalışan işçi ile işveren arasındaki davanın İş Mahkemesinde değil, görevli Hukuk Mahkemesinde çözümlenmesi gerekir. Bu tür ilişkide Borçlar Kanunu uygulanır.

Çalışmayan aile bireyini evden alarak alışverişe ve şehir içinde gezmeye götüren şoförün ev hizmeti yaptığı kabul edilmelidir. Evde hastaya bakan hemşire ev hizmeti yapmış sayılmaz. Ev hizmeti yanında ağırlıklı görevi bekçilik olan işçi İş Kanunu kapsamında sayılmalıdır.

DAVA : Davacı, kıdem ve ihbar tazminatı, kötüniyet, yıllık ücretli izin alacağı ve fazla mesai alacağının ödetilmesine karar verilmesini istemiştir. Yerel Mahkeme, görevsizlik kararı vermiştir.

Hüküm süresi içinde davacı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

KARAR : Davacının 10.01.2007 - 30.07.2008 tarihleri arasında davalı şirket ortaklarından birinin ev işlerinde çalışırken iş sözleşmesinin fesih edildiğini belirterek kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, kötüniyet tazminatı, yıllık ücretli izin alacağı ve fazla mesai alacağının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı; davacının ev hizmetlisi olduğunu. İş Kanunu kapsamına girmediğini İş Mahkemesi nin görevli olmadığını, Borçlar Kanunu hükümlerine göre Asliye Hukuk Mahkemesi nin görevli olduğunu savunmuştur.

Mahkemece; davacının yaptığı işin dava dışı şahsa ait evde ev hizmetleri olduğu 4857 sayılı Kanun un 4. maddesi gereğinde İş Kanunu nu tabi olmadığı, ev hizmetlerinde yapılan işler nedeniyle 5521 sayılı Yasa nın 1. maddesi gereğince İş Mahkemelerinin görevli olmadığı gerekçesiyle görevsizlik kararı verilmiştir.

Uyuşmazlık yapılan işin ev hizmeti olup olmadığı ve işçinin İş Kanunu kapsamında kalıp kalmadığı noktasında toplanmaktadır. Görev konusu kamu düzenine ilişkin olup mahkemece kendiliğinden dikkate alınmalıdır. İş Mahkemelerinin görev alanını hakim, tarafından iddia ve savunmalarına göre değil. 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesini esas alarak belirleyecektir.

İş Mahkemelerinin bulunmadığı yerlerde iş davalarına bakmak üzere bir Asliye Hukuk Mahkemesi görevlendirilir. İş davalarına bakmakla görevli Asli Hukuk Mahkemesi ne açılan dava "İşMahkemesi sıfatıyla" açılmamış ise, mahkeme görevsizlik kararı veremez. Bu durumda, Asliye Hukuk Mahkemesi ara kararı ile "İşMahkemesi sıfatıyla" baktığını belirterek davaya bakmaya devam eder.

İşçinin İş Kanunu kapsamında kalmaması halinde İş Mahkemesine açılan davada, dava dilekçesinin görev nedeni ile reddi ve davanın görevli Hukuk Mahkemesine gönderilmesine karar verilmesi gerekir. Davanın esastan reddi usule aykırı olacaktır. 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesi uyarınca İş Kanunu na göre işçi sayılan kimselerle işveren veya işveren vekilleri arasında iş aktinden veya İş Kanunu na dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözüm yeri İş Mahkemeleridir.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 4. maddesinin 1. fıkrasının e bendi uyarınca "ev hizmetlerinde çalışanlar" hakkında bu kanun hükümleri uygulanmaz. Kısaca ev hizmetlerinde aşçı, uşak, temizlikçi gibi işlerde çalışan işçi ile ev sahibi işveren arasındaki uyuşmazlığın İş Mahkemesinde değil, görevli Hukuk Mahkemesinde çözümlenmesi gerekir. İş Kanunu kapsamı dışında bırakılan bu hizmetleri gören kimselerle bunları çalıştıranlar arasındaki hukuki ilişkilerde Borçlar Kanunu'nun hizmet aktine ilişkin hükümleri uygulanacaktır. (çalışmayan aile bireylerini evden alarak, alışverişe şehir içinde gezmeye götüren, boşzamanlarında ev ve eklentilerinde zamanını geçiren şoföründe ev hizmeti yaptığı ve İş Kanunu kapsamında olmadığı kabul edilmelidir. (Yargıtay 9. HD. 09.10.2008 gün ve 2007/27814 Esas, 2008/25988 K.)

Buna karşın evde hastaya bakan hemşire ev hizmeti yapmış sayılmaz. Ev sahibine ait ev ve bahçesinde ev hizmeti yanında bekçilik yapan ve ağırlıklı hizmeti bekçilik olan işçi, İş Kanunu kapsamında sayılmalıdır.

Dosyadaki bilgi ve belgelere özellikle davalı tarafından çekilen ihtarname içeriğine göre davalı, davacının şirket elemanı olarak çalıştığını kabul etmiştir. Buna göre iş sözleşmesi ilişkisinin davalı şirket ile kurulduğu ancak davacının şirket ortaklarından birinin ev hizmetlerini görmek üzere istihdam edildiği anlaşılmaktadır. Davacının Şilen ev hizmetlerinde çalıştırılması davalı şirket ile kurulan iş sözleşmesi ilişkisini etkilemez. Bu durumda davanın esası hakkında bir karar vermek gerekirken, yazılı gerekçelerle görevsizlik kararı verilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ : Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 09.06.2009 gününde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

YARGITAY

13. HUKUK DAİRESİ

E. 2007/12384

K. 2008/2091

T. 14.2.2008

GÖREVLİ MAHKEME (Kapıcılık İlişkisinden Doğan Dava - İş Mahkemesinin Görev Alanına Girdiği)

İŞ MAHKEMESİNİN GÖREV ALANI (Kapıcılık İlişkisinden Doğan Dava - İş Mahkemesinde Görüleceği)

HİZMET SÖZLEŞMESİ (Kapıcılık İlişkisinden Doğan Dava - İş Mahkemesinin Görev Alanına Girdiği)

4857/m.1

5521/m.1

ÖZET : Kapıcılık ilişkisinden doğan davaya İş Mahkemesi nde bakılmalıdır.

DAVA : Taraflar arasındaki menfi tespit davasının yapılan yargılaması sonunda ilamda yazılı nedenlerden dolayı davanın kabulüne yönelik olarak verilen hükmün süresi içinde davalı avukatınca temyiz edilmesi üzerine dosya incelendi gereği konuşulup düşünüldü:

KARAR : Taraflar arasındaki ilişki, hizmet (kapıcı) sözleşmesine dayanmaktadır. Bu gibi hizmet sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklara ilişkin davaların iş mahkemelerinde görülmesi 4857 ve 5521 Sayılı Kanunların 1. maddeleri hükümleri gereğidir. Bakırköy de ayrıca İş Mahkemesi bulunduğuna göre bu husus gözetilerek dava dilekçesinin görev yönünden reddi gerekirken mahkemece işin esasına girilerek yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

Bu yönlerin gözden kaçırılması bozma nedenidir.

SONUÇ : Temyiz olunan kararın gösterilen nedenle BOZULMASINA, peşin alınan harcın istek halinde temyiz edene iadesine, 14.02.2008 gününde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

YARGITAY

9. HUKUK DAİRESİ

E. 2008/40711

K. 2008/34678

T. 22.12.2008

İŞE İADE TALEBİ (Davacı İşçinin Davalıya Ait İşyerinde Uçucu Personel Olarak Çalıştığı Ancak İşyerinde Üye Sendika İle İmzalanan ve Yürürlükte Olan Toplu İş Sözleşmesi Hükümlerinden Yararlandığı - Davacının İş Güvencesi Hükümlerinden Yararlanmasının Öngörülmesi/İş Mahkemesinin Görevli Olduğu)

UÇUCU PERSONEL OLARAK ÇALIŞMA (İşyerinde Üye Sendika İle İmzalanan ve Yürürlükte Olan Toplu İş Sözleşmesi Hükümlerinden Yararlandığı - Davacının İş Güvencesi Hükümlerinden Yararlanmasının Öngörülmesi/İş Mahkemesinin Görevli Olduğu)

İŞ MAHKEMESİNİN GÖREVİ (Davacının Uçucu Personel Olarak Çalıştığı Ancak İşyerinde Üye Sendika İle İmzalanan ve Yürürlükte Olan Toplu İş Sözleşmesi Hükümlerinden Yararlandığı - Davacının İş Güvencesi Hükümlerinden Yararlanmasının Öngörülmesi/İş Mahkemesinin Görevli Olduğu)

GÖREV (Davacı İşçinin Davalıya Ait İşyerinde Uçucu Personel Olarak Çalıştığı Ancak İşyerinde Üye Sendika İle İmzalanan ve Yürürlükte Olan Toplu İş Sözleşmesi Hükümlerinden Yararlandığı - Davacının İş Güvencesi Hükümlerinden Yararlanmasının Öngörülmesi/İş Mahkemesinin Görevli Olduğu)

4857/m.14, 18, 21

ÖZET : Davacı, iş sözleşmesinin geçerli neden olmadan feshedildiğini belirterek feshin geçersizliğine ve işe iadesine karar verilmesini istemiştir. Dosya içeriğine göre somut uyuşmazlıkta davacı işçinin davalıya ait işyerinde uçucu personel olarak çalıştığı, ancak işyerinde üye sendika ile imzalanan ve yürürlükte olan Toplu İş sözleşmesi hükümlerinden yararlandığı, Toplu İş sözleşmesi ile davacının 4857 sayılı İş Kanunu'nun 18. ve devamı maddeleri olan iş güvencesi hükümlerinden yararlanmasının öngörülmesi, iş mahkemesinin görevli olduğu anlaşılmaktadır. Mahkemece işin esasına girilerek, ispat yükü kendisinde olan davalının geçerli nedeni kanıtlayamaması nedeni ile feshin geçersizliğine ve davacının işe iadesine karar vermesi isabetlidir.

DAVA : Davacı, iş sözleşmesinin geçerli neden olmadan feshedildiğini belirterek feshin geçersizliğine ve işe iadesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, isteği hüküm altına almıştır.

Hüküm süresi içinde davalı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi B.Kar tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

KARAR : İş sözleşmesinin geçerli neden olmadan davalı işveren tarafından feshedildiğini belirten davacı işçi, feshin geçersizliğine ve işe iadesine karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı işveren vekili, görev itirazı ile uçucu personel olan davacının İş Kanunu kapsamında yararlanamayacağını, davacının iş sözleşmesinin "hizmetinden istifade edilmediğinden Toplu İş Sözleşmesinin atfı ile 4857 sayılı İş Kanunu'nun 17-18. maddeleri uyarınca feshedildiğini, feshin geçerli nedene dayandığını, davanın reddi gerektiğini savunmuştur.

Mahkemece, davalı işverenin fesih bildiriminde fesih sebebini açık ve kesin olarak belirtmediği, feshin geçerli nedene dayanmadığı feshin geçersizliğine, davacı işçinin işe iadesine karar verilirken, işe başlatılmama tazminatı, davacı işçinin 4 aylık ücret tutarında belirlenmiştir.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 4.maddesinin 1. fıkrasının a bendi uyarınca, "deniz ve hava taşıma işlerinde çalışanlar" hakkında bu kanun hükümleri uygulanmaz. Deniz taşıma işlerinde çalışanlar hakkında 854 sayılı Deniz İş Kanunu uygulanmaktadır. Ancak hava taşıma işlerinde çalışanlar için özel bir düzenleme yapılmadığından, Borçlar Kanunu genel hükümleri uygulanmaktadır.

Hava taşıma faaliyeti yapılan işyerinde sendika örgütlenmesi sonucu Toplu İş Sözleşmesi bağitlanmış ise, üye sendika üyesi işçi ile işveren arasındaki uyuşmazlığın 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu'nun 66. maddesi uyarınca iş mahkemesinde görülmesi gerekir. Zira toplu iş sözleşmesi ile işçi ve işveren 4857 sayılı İş Kanunu uygulanmasa bile, anılan yasa kapsamına girmiştir.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 21.maddesi uyarınca, mahkemece feshin geçersizliğine karar verildiğinde, işçinin başvurusu üzerine işveren tarafından bir ay içinde işe başlatılmaz ise, işçiye ödenmek üzere en az 4, an çok 8 aylık ücreti tutarında tazminatın belirlenmesi gerekir.

Dairemizin yerleşik uygulaması gereği, iş güvencesi niteliğindeki bu tazminat işçinin kıdemi, fesih sebebi gibi olgular dikkate alınarak belirlenmelidir. Maddenin alt ve üst sınırları aşılamaz. Üst sınırın aşılmasının tek istisnası 2821 sayılı Sendikalar Kanunu'nun 31. maddesi (:sindeki sendikal nedenle yapılan fesihlerdir. Bu maddede sendikal neden halinde işe başlatılmama tazminatının işçinin en az bir yıllık ücreti tutarında belirleneceği açıklanmıştır.

Dosya içeriğine göre somut uyuşmazlıkta davacı işçinin davalıya ait işyerinde uçucu personel olarak çalıştığı, ancak işyerinde üye sendika ile imzalanan ve yürürlükte olan Toplu İş sözleşmesi hükümlerinden yararlandığı. Toplu İş sözleşmesi ile davacının 4857 sayılı İş Kanunu'nun 18. ve devamı maddeleri olan iş güvencesi hükümlerinden yararlanmasının öngörüldüğü, iş mahkemesinin görevli olduğu anlaşılmaktadır. Mahkemece işin esasına girilerek, ispat yükü kendisinde olan davalının geçerli nedeni kanıtlayamaması nedeni ile feshin geçersizliğine ve davacının işe iadesine karar vermesi isabetlidir.

Ancak işyerinde 20 yıldan fazla çalışan davacı işçinin kıdemine ve fesih nedenine göre mahkemece işe başlatılmama tazminatının davacının 8 aylık ücreti tutarında belirlenmesi doğru bulunmamıştır. Bu tazminatın kıdem ve fesih nedenine göre davacının 6 aylık ücreti oranında belirlenmesinin dosya içeriğine uygun düşecektir.

4857 sayılı İş Yasasının 20/3 maddesi uyarınca Dairemizce aşağıdaki şekilde karar verilmiştir.

SONUÇ : Yukarıda açıklanan gerekçe ile;

1. Mahkemenin kararının **BOZULARAK ORTADAN KALDIRILMASINA**,
2. Feshin **GEÇERSİZLİĞİNE** ve davacının **İŞE İADESİNE**,
3. Davacının yasal süre içinde başvurusuna rağmen davalı işverence süresi içinde işe başlatılmaması halinde ödenmesi gereken tazminat miktarının davacının kıdemi, fesih nedeni dikkate alınarak takdiren davacının 6 aylık brüt ücreti tutarında **BELİRLENMESİNE**,
4. Davacı işçinin işe iadesi için işverene süresi içinde müracaatı halinde hak kazanılacak olan ve kararın kesinleşmesine kadar en çok 4 aya kadar ücret ve diğer haklarının davalıdan tahsilinin **GEREKTİĞİNE**,
5. Harç peşin alındığından yeniden alınmasına yer olmadığına,
6. Davacının yapmış olduğu 72.00 YTL yargılama giderinin davalıdan tahsili ile davacıya verilmesine, davalının yaptığı yargılama giderinin üzerinde bırakılmasına,
7. Karar tarihinde yürürlükte bulunan tarifeye göre 500-YTL ücreti vekaletin davalıdan alınarak davacıya verilmesine,
8. Peşin alınan temyiz harcının isteği halinde ilgisine iadesine, kesin olarak, 22.12.2008 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

YARGITAY

9. HUKUK DAİRESİ

E. 1999/15426

K. 1999/14542

T. 27.9.1999

İŞ MAHKEMESİNİN GÖREVİ (Zararın Tazmini İçin Aralarında Hizmet Akdi Bulunmayan Kişiye İşçiyle Birlikte Dava Açılması)

ARALARINDA HİZMET AKDİ İLİŞKİSİ BULUNMAYAN TARAFLAR ARASINDAKİ DAVA (İşçiyle Birlikte Dava Açılması-İş Mahkemesinin Görevi)

İŞ MAHKEMESİNİN GÖREV ALANI İŞÇİ İLE DAVA ARKADAŞLIĞI (Aralarında Hizmet Akdi İlişkisi Bulunmayan Taraflar Arasındaki Dava)

5521/m.1,15

ÖZET : İşçi ile aynı olaydan dolayı sorumlu olan özel veya tüzel kişiler için, işçiyle birlikte açılmış olmak koşuluyla, İş Mahkemesinde zararın tazmini davası açılabilir.

DAVA : Davacı, uğranılan idare zararının ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, davayı görev yönünden reddetmiştir.

Hüküm süresi içinde davacı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

KARAR : Davacı idare işyerinde çalışan işçisi ile birlikte iki memurunu ve idare ile sözleşme ilişkisinde bulunan firmayı hasım göstererek kusurlu hareketleri nedeniyle sebebiyet verdikleri zararın tazmini isteğinde bulunmuştur. İş yargılaması özel bir yargılama olduğu için işçi ile birlikte kusurlu olan ve arada hizmet akdi ilişkisi bulunmayan diğer kişiler hakkında dava da açılabilir. Öğretide ve uygulamada benimsenen görüş bu tür davaların aynı ilişkiden doğmuş olması koşulu ile özel mahkemede açılması doğrudur. Somut olayda şayet işçi hakkında dava açılmamış olsaydı davacı idare ile diğer davalılar arasında hizmet akdi ilişkisi bulunmadığı için iş mahkemesinin bu davaya bakmamış olması gerekirdi. Ne var ki işçi ile birlikte aynı olaydan dolayı sorumlu oldukları ileri sürülen kişiler hakkında da dava açılmış olduğundan uyuşmazlığın iş mahkemesinde çözümlenmesi gerekir. Böyle olunca işin esasının incelenmek üzere kararın bozulması gerekmiştir.

SONUÇ : Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten (BOZULMASINA), peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 27.9.1999 gününde oybirliğiyle karar verildi.

www.TazminatHukuku.com

www.TazminatHukuku.com